

Zakaj se Rusija bojuje

V "New York Times," največjem dnevniku Amerike in menda vsega sveta, čitamo sledeči uvodnik:

Eno najznačilnejših poročil, ki je prišlo iz Sovjetske Rusije, je bil članek, ki ga je objavil v "Sunday Magazine" Ilija Ehrenburg, najboljši vojni poročevalec ruskega vojaškega lista "Krašnaja zvezda." V tem članku Ilija Ehrenburg pojasnjuje vprašanje, za kaj se ruski ljudje, moški in ženske, bore.

Torej, za kaj se bore? Ali se borijo za komunistično Internacionalno, ali za svetovno proletarsko revolucijo, ali morda za katero koli drugo komunistično tezo? Ne, pravi Ilija Ehrenburg, Rusi se bore za svojo domovino, za svojo zemljo, za svojo narodno kulturo; pred vsem pa se bore za svoje drage, ki še vedno živijo, in one, ki so jih nacisti pobili, da jih maščujejo. "Narodno zavednost je čutili v ozračju," piše Ilija Ehrenburg. "Kozmopolitstvo devetnajstega stoletja (na katerem je bazirala komunistična ideologija), je stvar preteklosti; sanjači, ki so bili partioti, je časa in vesoljstva, so izmrli. Pojavil pa se je prepoved ljubezni do rodne vasi... Nikogar se bolj ne bojim, kot ljubitelj človeštva," ki so egoistično indiferentni in brezbržni do svojih lastnih mater in otrok. Mi nismo izgubili svoje vere v bratstvo narodov, toda naša ljubezen do domovine, je naredila iz nje živo religijo..."

Ali se namerava Josip Stalin zopet povrniti v naročje cerkve?

Njegovo pismo moskovskemu patriarhu, ki je bilo objavljeno v ruskem časopisu, bo izrazilo komentarje po vsem svetu. — Ali se namerava nekdanji bogoslovec Stalin zopet vrniti v naročje cerkve?

(Sledeči članek, ki je bil objavljen v sredinem "Plain Dealer"-ju, je napisal Wade Werner, bivši šef Associated Press-a v Moskvi).

Ali so bili filmi prerokski? WASHINGTON, 6. januarja. — Pred leti, ko je bilo mnogo ruskih cerkva porušeni, da se je naredilo prostor za druge zgradbe, so predvajali v ruskih gledališčih filme, ki so kazali diminitiranje te ali one cerkve ter strmoglavljenje njenih zidov, stolpov in zvonov na cesto.

Nato pa so s pomočjo znane filmskega trika, da so vrtele film nazaj, pokazali, kako so porušeni zidovi, stolpi in zvonovi zopet šinili na svoje mesto, cerkev je bila zopet cela in vse je bilo spet kakor prej.

Ali je bil ta film prerokski? Stalinovo pismo moskovskemu patriarhu

Te misli se porajajo v človeku ob čitanju moskovskih poročil, ki naznanjajo, da je premier Stalin pisal moskovskemu pravoslavnemu patriarhu, katerega mu se je javno zahvalil za njegovo prizadevanje in za prizadevanje ruske pravoslavne cerkve, ki je uvedla konskripcijo darov za nabavo kolone tankov ruski armadi.

Diplomatje molče Diplomati, ki so bili dolgo let v Rusiji, se nečje prenačiti z nobeno izjavo. Nobeden izmed njih ni še izjavil, da se namerava Stalin, ki je bil v svojih mladih letih bogoslovec, povrniti v naročje cerkve. Toda brez dvoma je, da bo njegovo pismo moskovskemu patriarhu izrazilo komentarje po vsem svetu.

Zdaj je privratar, odkar je prišel Stalin na oblast, da je bilo tako pismo od njegove strani kakemu svečeniku javno objavljeno v ruskem časopisu.

Opozorilo predsednika Roosevelta Leta 1941 je predsednik Roosevelt opozoril na dejstvo, da člen 124 sovjetske ustave priznava svobodo vere. Status religije v Rusiji se razlikuje od statusa religije v Ameriki v tem, da sovjetska vlada ne priznava svobode verske propagande. V Rusiji je, na primer,

Sodelovanje CIO in A F of L za pospešitev vojne produkcije

CIO organizacija in Ameriška delavska federacija bosta skupno nastopili proti članom, ki izostajajo od dela.

William F. Donovan, predsednik CIO centralne organizacije v Clevelandu, je izjavil, da se bo Cleveland Industrial Union Council ne samo setal z reprezentanti Clevelandске delavske federacije, temveč da je CIO organizacija pripravljena tudi sodelovati z Ameriško delavsko federacijo glede vseh vprašanj, ki se tičejo pospešitve vojne produkcije, da se čim prej izvede zmago.

Donovan je podal slednjo izjavo nato, ko je sprejela Ameriška delavska federacija resolucijo, ki priporoča skupen posvet s CIO, da se prepreči izostajanje od dela in da se določi skupno kazni za one, ki brez tehtnega vzroka izostajajo od dela.

ALI JE TO SABOTAŽA?

OAKLAND, Cal., 8. januarja. — Vojaški inteligentni častniki pravijo, da so bili pri 35 vojaških tankih, ki so bili naloženi na železniškem vlaku, kateri je stal na stranski progi, zlomljeni pečati vratic pri vходу v stolpiče tankov. Preiskava je dogajala, da so bili v notranjosti tankov ljudje. Častniki so ukazali, da se te tanke nemudoma razloži, nakar jih bodo natančno preiskali in preizkusili glede njih vožnje.

Ameriški družinski koledar

Newburčani si lahko nabavijo Ameriški družinski koledar pri Mr. in Mrs. Lisjak, ki vodita gostilno na 10401 Reno Ave.

Izjave novozelandskega vojaka, ki se bori proti Lahom ob strani slov. partizanov

Tudi ta Novozelandski daje slabo izpričevalo generalu Mihajloviču in njegovim pristašem. — Vojak se je v okolici Ljubljane pridružil armadi Osvobodilne fronte.

MOSKVA, 7. januarja. — Preko radia "Svobodna Jugoslavija" je govoril korporal Jack Denver iz Nove Zelandije, ki se zdaj bori ob strani slovenskih partizanov v armadi Osvobodilne fronte.

Korporal Denver, vojak 20. bataljona, četrte pehotne brigade, 2. novozelandske ekspedicijskega zbora, je eden izmed več angleških vojni ujetnikov, ki so jih osvobodili partizani na slovenskem ozemlju.

Tu je poročilo korporala Jacka Denverja:

Jaz sem zdrav in upam, da ste zdravi tudi vsi doma. Ko se bom vrnil domov, vam bom imel marsikaj povedati, danes pa naj samo na kratko omenim, da sem že dvakrat izbegnil vojno ujetništvo. Ob priliki svojega drugega bega se mi je posrečilo priti do Ljubljane. Sedaj se borim že 12 mesecev proti Italijanom.

Prigode novozelandskega korporala

Z menoj se je zgodilo sledeče: Dne 28. aprila 1941 sem bil ujet v Grčiji, odkoder sem bil transportiran v Maribor, kjer sem bil z ostalimi vred zaprt kot vojni ujetnik. Dne 1. avgusta sem pobegnil v Zagreb, kjer pa so me ujeli, ustaši! ter me po-

Nova grobova

JOHN DOLENC

V Charity bolnišnici je preminil dobro poznani John Dole, p. d. Paulinov Janez, star 74 let, stanujoč na 1097 E. 66 St. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Mary, rojeno Zrimšek, doma iz vasi Selšček, Begunje pri Cerkljici, ter več sorodnikov. Rojen je bil v Rakovku pri Postojni, kjer zapušča brata Louisa in več sorodnikov. Tukaj je bival 44 let in je bil ves čas zaposlen pri White Motor Co., dokler ni šel na pokojnino. Pogreb se vrši iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v ponedeljek zjutraj ob 8:45 uri v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

JOSEPH PRUSNIK

Ko je bil na potu na delo, se je zgrudil na tla dobro poznani Joseph Prusnik, samski, star 73 let. Umrl je med prevozom v bolnišnico. Zadnjih 25 let je stanoval pri družini Marinčič, 15012 Sylvia Ave. Tukaj zapušča brata Johna. Doma je bil iz Spodnjega Zadobrava, fara Marije Device pri Ljubljani, kjer zapušča sestro Mary in več sorodnikov. Tukaj je bival 37 let ter je bil ustanovni član društva "V boj" št. 53 SNPJ. Pogreb se bo vršil v ponedeljek popoldne ob 1. uri iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St. na Highland Park pokopališče.

Bodi pokojnikoma lahka ameriška gruda, preostali pa naše sožalje!

12 MRTVIH V RUDNIKU

MORGANTOWN, W. Va., 8. januarja. — Tukaj izražajo danes dvome, da bi bil živ še kdo izmed 12 delavcev, ki se nahajajo v rudniku št. 15 Purslove Mining Co., v katerem je nastal ogenj.

Zaroka

Zaročila sta se na božični večer Miss Albina Zagore, hčerka Mrs. Jennie Hudoklin, 1065 E. 66 St., in Pvt. Nicholas M. Maczko, sin Mr. in Mrs. Maczko, v Uniontown, Pa. Pvt. Maczko se nahaja pri vojakih v Camp Gruber, Okla. — Čestitamo!

Važen sestanek

Jutri popoldne ob 3. uri se vrši v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., važen sestanek krožka št. 1 Progresivnih Slovencev, in sicer glede vojaške večerje, ki se jo bo priredilo na 17. januarja, v S. D. D. Obenem se prosi tudi direktorij Doma, da se sestanka gotovo udeleži.

Zaroka

Na božični dan sta se zaročila Daniel Novinc, sin Mr. in Mrs. Frank Novinc, 23250 Ivan Ave., in Miss Frances (Dolly) Arko, hčerka Mr. in Mrs. Frank Arko, ki lastujeta restavracijo na 1187 Babbitt Rd. Čestitke!

Na dopustu

Včeraj je prišel na kratak dopust vojak Math Kobal, sin poznane družine Mr. in Mrs. Math Kobal, ki vodita grocerijsko in mesarsko trgovino na 1166 E. 74 St. Tu bo ostal danes in jutri in prijatelji so vabljeni, da ga pridejo obiskati. Želimo mnogo zabav v krogu svojih domačih!

Mladenč umrl

Danes zjutraj ob 5.10 uri je po kratki bolezn preminil v Mt. Sinai bolnišnici Joe Anslor, stanujoč na 15405 Holmes Ave. Star je bil komaj 28 let. Njegov oče je preminil 15. avgusta, m. l. Podrobnosti bomo poročali v ponedeljek.

Farmarji stavijo novemu kongresu svoje zahteve

Poljedelski tajnik Wickard apelira na farmarje, naj posejejo letos več ječmene in koruze.

WASHINGTON, 8. januarja. — Voditelji štirih ameriških organizacij farmarjev so apelirali na novi kongres, da bi slednji zvišal cene farmarskim pridelkom ter raztegnil delovno silo s tem, da bi podaljšal obstoječi industrijski delovni teden najmanj na 54 ur in odpravil "overtime" plače.

Poljedelski tajnik Wickard pa je od svoje strani apeliral na farmarje, naj slednji posejejo več ječmena in koruze, da se pridela več piče za živino, ki je neobhodno potrebna pri preživljanju civilnega prebivalstva kakor tudi oboroženih sil.

Wickard je apeliral na farmarje, na letos posadijo 100.000.000 akrov s koruzo. Leta 1942 je bilo posajenih s koruzo 89.000.000 akrov zemlje.

VESTI IZ ŽIVLJENJA AMERISKIH SLOVENCEV

Sheboygan, Wis. — Silvija Toman, stara 20 let se je pred štirinajstimi dnevi opekla po životu (s čim in kako, ni povedala) in zdaj je umrla za opeklinami. Rojena je bila v Ameriki in tukaj zapušča starše in sestro. — George Pistotnik je bil pred dnevi nevarno povožen od avtomobila. Nahaja se v bolnišnici.

ZADNJA ČAST

Članstvo društva V boj št. 53 SNPJ se opozarja, da izkaže zadnjo čast umrlemu ustanovnemu članu Josephu Prusniku, čigar truplo leži na mrtvaškem odru v Železovem pogrebem zavodu, E. 152 St., ter da se po možnosti udeleži pogreba v ponedeljek, ob 1. uri popoldne.

PLESNA VESELICA NOCOJ

Nocoj se vrši v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. plesna veselica društva Napredne Slovencev, št. 137 S. N. P. J. Pri "Naprednih" je vedno lušno in tudi nocoj se boste prvovrstno zabavali ako jih boste posetili. Za srbeče pete bo skrbel Johnny Peconov orkester.

Listnica uredništva

L. V. — Vaša dopisnica glede snočnje se je včeraj dospela že potem, ko je bil list zaključen, torej nam ni bilo mogoče isto objaviti. Radi nerednega dostavljanja pošte v današnjih razmerah, opozarjamo vse, ki želijo imeti kako objavo v časopisu ob gotovem času, da isto dovolj vnaprej oddaste na pošto, da bo v pravočasno dospela v ured.

Sovjetski film

V Circle gledališču na E. 102 St. in Euclid Ave. se bo v četrtek večer, 14. januarja kazalov sovjetski film z angleškim besedilom. Ime slike je "In the Rear of the Enemy" (Zadaj za sovražnikom).

Občni zbor

Jutri se vrši občni zbor Slovenske narodne čitalnice. Pričetek ob 1:30 uri popoldne. Čitalničarji so vabljeni, da se ga udeleže v čim večjem številu.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varčevalnih znamk!

RUSKE ARMADE V RAZDALJI 65 MILJ OD MESTA ROSTOVA

Ruske ofenzive se vane nevzdržno naprej. — Na Pacifiku so zavezniški pogreznili tri parnike.

AMERIŠKI BOMBNIKI BOMBARDIRALI PALERMO V ITALIJI

Rusi 65 milj od Rostova Zmagoslavne ruske armade, ki prodirajo s topništvom, tanki in letali zid nemške obrambe, so prodrlje v bližino 65 milj do velike nemške baze Rostova ob Donu, in Berlin je zdaj privratar priznal svoje poraze v teh srčitih bojih.

S tem so Rusi prodrli deset milj dalje, odkar so dosegli in zavzeli Bolšajo Orlovko, kar se je zgodilo včeraj.

Rusi se vane naprej Vesti s fronte naznanjajo, da se Nemci desperadno upirajo in da si obupno prizadevajo, da bi ohranili odprt en koridor na Kavkaz, toda rdeče armade si nevzdržno utirajo pot skozi mase v naglici skupaj nagnetenih nemških tankov in motorizirane pehote.

Izpraznitev Rževa Istočasno naznanja angleški radio, da so Nemci javili evakuacijo ali izselitev civilnega prebivalstva iz Rževa, iz glavne nacijske citadele 130 milj severnozpadno od Moskve.

MOSKVA, sobota, 9. januarja. — Ruske čete, ki potiskajo Nemce nazaj proti Rostovu, so zavzele včeraj na treh frontah nadaljnjih 20 naselij, med temi kraj Zimovniki, ki leži 125 milj južnovzhodno od Stalingrada ob železnici, ki vodi v Salsk in Tihoreck.

65 milj od Rostova Ob spodnjem Domu je sovjetska armada zdaj oddaljena manj kot 65 milj od Rostova, globoko v Kavkazu pa so ruske armade oddaljene samo 10 milj od Georgijevske, železniškega spojišča Baku-Rostov proge.

Norčevanje iz Nemcev Rusi se v svojih komunikacijah

Izjava predsednika Roosevelta o Otonu Habsburškemu

Ali bo zdaj konec Otonovega zmagoslavja?

WASHINGTON, 5. januarja. (Posebno poročilo NYT-u) — Predsednik Roosevelt je na svoji današnji časnikarski konferenci izjavil, da so govorice, trdeče, da ima nadvojvoda Oton Habsburški v rokah organizacijo bataljona svobodnih Avstrijcev, katerega nabira vojska Združenih držav, zlobne in lažnjive. Predsednik je izjavil, da so se te govorice tako razširile, da jih velja enkrat za vselej zavrniti.

Predsednik Roosevelt je izjavil, da je avstrijski bataljon izključno zadeva Vojnega departmanta, ki je začel nabirati precejšnje število takšnih bataljonov, med njimi tudi avstrijskega. Trditve, da kontrolira organizacijo tega bataljona komite pod načelstvom Otona Habsburškega, je popolnoma neresnična.

Dodal je, da so Avstrijci v tej deželi sestavili več komitejev, katerih naloga je, objasniti svojim tukajšnjim sodeželanom, kaj je ta bataljon in kako se kaj morejo pridružiti; glede Otona je dejal, da misli, da ta mladi mož sodeluje v enem teh komitejev.

Redna mesečna seja društva "Mir" št. 142 SNPJ se vrši v nedeljo, ob 9. uri dopoldne v Slovenskem domu na Holmes Ave. Članstvo je vabljeno, da se v polnem številu udeleži.

Zaroka

Na božični večer sta se zaročila Miss Stephanie Bransel, stanujoča na 16501 Trafalgar Ave. in Mr. Edwin Poljšak, stanujoč na 1114 E. 169 St. Oba sta člana pevskega zbora "Zarja". — Čestitamo!

Pozdrav

Vojak Frank Glach pošilja srčne pozdrave vsem svojim prijateljem in znancem ter čitateljem "Enakopravnosti". Nahaja se na sledečem naslovu: — 3551822 A.P.O. 695, G.D. 1 c-o Postmaster N.Y., N.Y.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalecu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

MEMORANDUM O PRIMORSKIH SLOVENCIH IN HRVATIH

Naš neumorni in resnično zaslužni javni delavec in borec za pravice primorskih rojakov pod Italijo, dr. Ivan M. Čok, predsednik Jugoslovanskega odbora iz Italije, je sestavil važno spomenico ali memorandum, čigar original je dostavil predsedniku v Washingtonu za britansko vlado, in ruskemu sovjetskemu poslaniku v Moskvi za njegovo vlado. Poleg tega bo ta memorandum dostavljen še drugim vplivnim javnim delavcem-Amerikancem.

Dr. Čok je sestavil svoj memorandum z ozirom na sedanjo situacijo in posebnim ozirom na politiko ameriške zvezne vlade napram Italiji. Dr. Čok ve, da se Velika Britanija s to politiko popolnoma strinja in da je celo ona sama dala iniciativo za to Ameriki. Ker pa je ob odhodu iz domovine dobil specialno ta nalog, da dvigne glas teptanega in tlačnega naroda na Primorskem ter zahteva njegovo osvoboditev, je dostavil memorandum s svečano izjavo v imenu primorskih Slovencev in Hrvatov najmerodajnejšim osebam.

Ta, za naše primorske rojake vitalno važen memorandum, je dostavil dr. Čok vsem gori imenovanim reprezentantom osebno.

Dr. Čok je imel pri oddaji svojega memoranduma z imenovanimi osebnostmi daljše razgovore, v katerih jim je pojasnil resnično stanje stvari in naše upravičene zahteve ter dognal, da ni v Washingtonu nihče v principu nasproten našim aspiracijam. Skeptični pa so zaradi naših notranjih bojov, ki—po njihovem mnenju—dokazujejo, da nismo sposobni urediti niti naših notranjih vprašanj.

Koncem memoranduma, kateremu je priložen tudi zemljevid naših krajev na Primorskem, čitamo naslednjo dr. Čokovo izjavo:

Kot legitimen zastopnik 700,000 Jugoslovancev pod Italijo, naglašajoč načela o samoodločitvi narodov, katere načela so bila ponovno naglašena v 3. paragrafu Atlantiskega čarterja, in naglašajoč potrebo ekonomske zveze vseh slovenskih provinc ter njihovega izhoda na morje, naglašajoč našo soglasno odločitev, naš boj dveh desetletij, naše žrtve in še posebno naše prispevke k borbi zaveznikov v sedanji vojni,

TUKAJ IZJAVLJAM,

da so naše nepreklicne zahteve:

da se krivica, ki nam je bila storjena po prvi svetovni vojni, ko se nas je žrtvovalo imperialističnim aspiracijam Italije, popravi, in da se nam takoj, čim bo koncem te vojne strmoglavljen fašistični režim, vrne našo svobodo, do katere smo v polni meri upravičeni. V svobodi hočemo odločiti o svoji usodi in svoji bodočnosti ter delovati tako, kakor nam narekujejo naša sveta občutja, naša srca, naša pamet in naši resnični interesi. Na vsak način pa hočemo in želimo živeti skupno življenje z našimi ostalimi jugoslovanskimi brati, s katerimi hočemo deliti vse zlo in dobro, ker smo vsi eno in isto. Pod nobenim pogojem nočemo in ne želimo živeti v narodni skupnosti z Italijo ter z Italijani, s katerimi nimamo ničesar skupnega. Italija in Italijani morejo biti samo naši sosede, toda nikoli naši gospodarji. Zato mora biti nova meja tako začrtana, da ne bo en sam Jugoslovane, ki živi na tem kompaktnem plemenskem ozemlju, ostal v italijanskem suženjstvu.

New York, 12. novembra, 1942.

Dr. Ivan M. Čok,
predsednik "Odbora Jugoslovancev iz Italije."

Dr. Ivan M. Čok je storil s predložitvijo omenjene poslanice merodajnim osebnostim ameriške, angleške in ruske vlade velezasluženo in oportuno dejanje, za katero se mu uredništvo "Enakopravnosti" v imenu naših zaslužnih primorskih bratov na tem mestu javno zahvaljuje.

Mi smo smatrali dr. Čoka in njegovo delo od vsega početka za iskreno in velevažno in obžalovati je le, da ni z njegovo osebo, združen položaj, ki bi dal njegovim

izvajanjem še večji poudarek. Zato bi bilo želeli, da bi jugoslovanska vlada vključila v svoj kabinet tudi tega glasnika 700,000 Slovencev in Hrvatov, ki žive danes v italijanskem suženjstvu.

Prof. Lavrin o položaju Nemcev ob vstopu v l. 1943

LONDON, 2. januarja (Radio prejemna služba) — V londonski radio oddaji v slovensčini je naslovil prof. Lavrin Slovencev noveletne pozdrave in kakor sledi opisal položaj Nemcev ob vstopu v leto 1943.

Letos se pričinja popolna eklipsa Hitlerja in vseh oisčnih sil. Po nemških načrtih bi bili morali Hitlerjevi vojaki v teku leta 1942 zasesti Stalingrad, prestolnico jekla, in Baku, prestolnico petroleja. To je bil načrt za rusko fronto, v Egiptu pa je bil cilj oisčja, zavzeti Aleksandrijo in Kairo.

Vsi ti visoko leteči načrti so se izjalovili in zrušili pod udarci Rusov in drugih zaveznikov — Hitler in njegovi pomagači — zdaj sami najbolje vedo.

Še pred tednom dni, je dejal prof. Lavrin, je Hitler sanjal o osvajanju vsega sveta — posebno v tistih dneh, ko se mu je s svojim nenadnim vstopom v vojno pridružila tudi Japonska.

Izgubljal je pač iz vidika, da ima proti sebi Veliko Britanijo in Rusijo in da bo imel potem opravka tudi še z Ameriko. Dobro se spominjamo Hitlerjevih fanfar o priliki njegovih prvih uspehov, a zdaj vidimo, kako njegova ideja podjarmljenja vsega sveta propada zaradi trdnega odpora Britanskega Imperija in Sovjetske Rusije.

Z žgočo ironijo je prof. Lavrin analiziral zadnji Hitlerjev govor in pristavil, da se Hitler vara ako misli, da ga bodo zavezniki prosili naj izvoli kapitulirati.

Že zdaj ruska vojska mrevvari nemške armade, 22 oisčnih divizij je obkoljenih pred Stalingradom, dočim na drugih bojiščih ruske čete prodirajo v Ukrajino in proti litvanski meji. Rusi so zavzeli Kotelnikovo in Velikije Luki in prodirajo še naprej, ne da bi se brigali za Hitlerjeve načrte.

Zavezniške ofenzive v zraku in na morju udarjajo na Hitlerjevo ozemlja, v katerih vlada največje pomanjkanje surovin, dočim imajo zavezniki vsega dovolj in niti še niso do zadnje mere izkoristili vseh svojih produkcijskih sredstev.

Vse moralne sile so se zedinile proti silam zla nacizma in fašizma. Hitlerjev pade za čenjenja ravno v trenutku, ko je mislil, da si bo osvojil svet. Niti slutiti ni, da ga bo njegova politika dovedla do tako paradoksalnih rezultatov v tem novem letu.

URADNICE WATERLOO GROVE

Društvo Waterloo Grove, št. 110 W. C. je izvolilo sledeče uradnice za tekoče leto: Predsednica Celia Jaklitz, tajnica Gertrude Laurich, 389 E. 162 St.

blagajničarka Anna Skolar, zapisničarka Caroline Kotnik, nadzorni odbor: Pauline Balish, Molly Tomaric in Mary Plesec. Seje se vršijo vsako tretjo sredo v mesecu v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Tajnica obenem sporoča, da ne bo odslej več pobirala asessmenta na domu. Vsaka članica si lahko plača asessment na seji ali pa na 24. v mesecu, ko tajnica pobira v Slovenskem delavskem domu. Članice so prošene, da to upoštevajo in se držijo reda.

VLADO KLEMENČIČ: Ustanavljanje ljudskih šol

V srednjem veku je razen duhovnikov le malokdo znal čitati in pisati. Le redki plemiči in bogati trgovci so preskrbeli svojim otrokom šolsko izobrazbo.

Za kmetskega otroka ni bilo pravih šol, prav tako je tudi v mestih le malo dece obiskovalo šolo.

V tistih časih je pač vladalo mnenje, da kmetskemu tlačanu in delavcu ni treba drugega, kakor da marljivo množi svoje mu gospodarju dobiček. Gospodar bo že znal vpisati, izračunati in vnovčiti, kar mu pridelala in pripravila njegov podložnik.

Sole so bile le po samostanih. Tu so menihi gosposke otroke poučevali poleg veronauka še čitanja, pisanja in malo računanja. Pouk je bil v latinščini, pozneje v nemščini. Slo-

vensčina, jezik domačega ljudstva, ni imela v teh šolah nobene pravice.

Sčasoma pa so privoščili tudi kmetskemu ljudstvu nekoliko izobrazbe. V nekaterih župnijah so ustanovili župne ali farne šole, kjer je župnik poučeval mladino veronauk in cerkveno petje, včasih tudi čitanje in pisanje.

Če je bil župnik prezaposten, je poučeval cerkvenik. V mestih, kjer je bilo po križarskih vojnah vedno blagoslovje, so ustanavljali mestne šole. Razen teh so bile v mestih še zasebne ali zakotne šole.

Pred kakimi 160 leti pa so začeli ustanavljati vedno več šol. V začetku so bile take šole le po mestih, trgih, in večjih vaseh. Najnižje so se imenovala trivialke, višje pa glavne šole in normalke.

Čeprav je bilo ljudstvo potrebno izobrazbe in si je tudi samo želelo šol, vendar ni bilo za njega prav nič navdušeno. Krivo je bilo največ to, ker so v teh šolah poučevali le nemški. Nemški oblastniki, ki so takrat vladali v naših krajih, pač niso vedeli, da je le materinski jezik tisti ključ, ki odpre človeku pot k izobrazbi.

Tudi šolske knjige so bile dolgo časa le nemške. Slovenski otrok se je mesece in leta učil na pamet nemških besed in stavkov, ni pa razumel njih smisla. Ko je stopil iz šole, je kmalu še to pozabil.

Sole so vzdrževale občine ali pa posamezni ljudje, največ duhovniki. Slovenske občine pa so se skoro povsod branile zidati šolska poslopja in plačevati učitelja. Posebno so se temu ljudje upirali, ko so uvideli, da "nemške šole" koristijo slovenskemu človeku malo ali nič.

Zato so oblasti vpeljale šolnino, ki jo je bilo treba plačati za vsakega učenca. Na ta način tudi sedaj ubožnejši ljudje niso mogli šolati svojih otrok.

Velike težave so bile, ker od kraja ni bilo dobrih sposobnih učiteljev. Še najboljše so bile šole, kjer so poučevali duhovniki. Duhovniki so bili prvi ljudski učitelji. Ker so poučevali otroke v slovenskem jeziku, so dosegali dobre uspehe. V mnogih vaseh pa je bila prepovedana skrb za šolo cerkvenikom in drugim manj izobraženim ljudem, na primer odsluženim vojakom, pisarjem, ponesrečenim dijakom itd. Mnogi teh "učiteljev" niti sami niso znali gladko čitati in pisati. Poleg tega so se pečali z drugimi posli in jim je bila šola le postranska skrb.

Le po mestih so imeli učitelji

stalno plačo. Na kmetih so dobivali za nagrado bero in le tu in tam tudi denar. Običajno so imenovali vaškega učitelja "šomašter ali kantor". Šomašter je bil obenem cerkvenik, organist in morda še občinski pisar. V šoli je večkrat pela šiba.

V šolo so hodili le nadarjeni učenci iz bližnje okolice. Oddaljene, zakotne vase niso imele šol. Učenci so bili večinoma dečki, deklice je bilo malo.

Ker so se občine branile zidati šolska poslopja, so priredili zasilne učilnice v župniščih ali v kmetskih hišah. Redki graščaki so prepuščili kako sobo v gradu za šolo. Pouk je bil navadno enkrat ali dvakrat na teden. Skoro povsod na kmetih so bile le nedeljske šole.

Razmere so se zboljšale, ko so začeli izdajati šolske knjige v slovensčini. Mnogi domoljubni možje, posebno škof A. M. Slomšek, so se trudili, da bi čim več slovenske mladine izobraževali v svojem materinskem jeziku.

Sčasoma so začeli zidati tudi šolska poslopja in postavljati dobre, izsolane učitelje. Tako je tudi preprosto ljudstvo spoznalo vrednost dobre knjige in časnika, kar je bila poprej pravica samo gosposkih ljudi.

Dokler je bil župnik še zdrav, je on učil deco. Vsako nedeljo pred večernicami so se zbirali otroci v župnišču. Župnik mož blagega srca, je imel mladino rad, zato je tudi mladina pridno prihajala v nedeljsko šolo in žarečih očih poslušala lepe zgodbe iz sv. pisma, ki jih je znal župnik tudi zanimivo pripovedovati.

A večkrat jim je razlagal tudi pripovedi iz turških in francoskih časov.

Najlepše pa je bilo jeseni, ko jim je radodarno delil okusna jabolka, sladke hruške in sončne češnje. Še sami so smeli splezati na drevesa v sadovnjaku, na trgati sadje, pa jih župnik ni nič karal, še smejal se jim je in govoril:

"Le privoščite si, le privoščite, potem pa se gremo abece." Ker je bil z njimi prijazen, so se otroci kmalu naučili abecede, pa tudi nekaj malega računati. Po veliki maši je bila vsako leto zkušnja. Prišlo je mnogo ljudi od blizu in daleč. Pod vaško lipo so se zbrali otroci, in župnik jih je izpraševal. Najprej krščanski nauk. Otroci so odgovarjali glasno in pogumno. Potem so čitali iz katekizma. Najpridnejši so dobili v dar molitvenike, rožne vence in celo denar. Vsem pa so nazadnje razdelili belega kruha in sadja.

Župnik je bil že v letih, pa je začel bolehati. S težavo je opravljal svoje duhovniške dolžnosti, otrok pa ni mogel več učiti. Vsem ga je bilo žal, najbolj pa mladini.

Otroke je potem učil cerkvenik in šomašter. Pri premožnem kmetu, ki je imel hišo najbližje cerkvi, je bila v prostorni izbi učilnica. Bila pa ni nič podobna današnjim šolam. Skozi tri mala okna je prihajalo v izbo le malo svetlobe, zato je bilo v njej — posebno pozimi — prav temno. Oken niso odpirali, zato je bilo zaduhlo.

Klopi so bile tako tesne, da so morali nekateri otroci sedeti na tleh. Skratka, nič kaj prijetna šola.

Toda šomašter Peregrin si ni znal pridobiti otrok. Nikdar jim ni povedal povesti in se pošalil kakor župnik.

Ze prvi dan je imel v rokah leskovko. Napisal je na tablo z okorno roko črke "a, b, c," nato se je obrnil k otrokom, jim pokazal s šibo na tablo in zaegneno črkoval. a—b—c.

Otroci so v zboru ponovili za njim. Na isti način jim je po-

kazal še druge črke in jih čital: "če, de, e, of ..." V nekaj mesecih so se otroci s težavo naučili abecede na pamet. Potem so začeli čitati besede. Dolgo niso mogli razumeti, kako se čitajo besede, ker so bili navajeni le črkovati. Leskovka je neusmiljeno padala po hrbtih. Le najbistrejši so se trudoma naučili malo čitati.

Prav tako je šlo pri računanju. Pri župniku pa je bilo drugače. Župnik je prinesel v šolo orehe. Kako veselo so prištevili in odštevali, ko je župnik vprašal: "Ivan, koliko jih imaš?" — Martinek, koliko jih imaš? Koliko jih imate skupaj?" S kakšnim veseljem so računali in tudi prav izračunali. No, in kar je bilo najimenitnejše, nazadnje so te orehe pojedli.

Nekoliko boljše volje je bil Peregrin, ko so mu otroci prinašali obljudbeno bero. Saj se je revež trudil z otroki, pa kaj je pomagalo, ko ni bil tako izsolan, da bi znal vsako reč pri pravem koncu prijeti in dobro izpeljati. Ko je prišel določeni dan, so mu torej otroci prinašali prekaženo meso, klobase, slanino, jajca in druga živila. Na ta dan in še dan poprej je Peregrin šibo skril. Hotel se je pač deci malo prikupiti.

Tako je šomaštroval Peregrin nekaj let. Pa so napočili drugi časi. Sredi vase so sezidali šolsko poslopje. Mlad učitelj, ki se je šolal v mestu, je prišel v vas. Izdali so nov zakon, po katerem so popisali vse otroke, ki so dolžni obiskovati šolo. Otrokom so preskrbeli vse potrebščine, kakor knjige, zvezke, pisala. Učitelj ni več rabil leskovke, ker je znal na drugačen način razložiti otrokom abecedo in račune. Vsi so bili zadovoljni z novo šolo.

Izjave novozelandskega vojaka, ki se bori proti Lahom

(Nadaljevanje s 1. strani)

janski instruktorji in njihovo orožje je v glavnem italijanskega izvora.

Tekom vojaških operacij delajo skupno. To sem se prepričal s svojimi lastnimi očmi. Ti ljudje ne pomagajo Angliji in Ameriki. S tem, da pomagajo Nemčiji in Italiji, sproščajo njihovo vojaštvo in municijo, kar vporabljajo sovražniki na drugih frontah. Vodje te organizacije je general Mihajlovič.

Kakšna je italijanska kultura

Tretjič: italijanska tako zvana kultura. Želeli bi bilo, da bi angleško in ameriško ljudstvo videlo destruktijo, ki so jo povzročili ti divjaški nasilniki. Na lastne oči sem videl, kako so požgali cele vase in kako so morili nedolžno prebivalstvo. Cerkev vporabljajo za kasarne in za hleve vojaških konj. Pastvi v ujetništvo teh divjakov, pomeni smrt. Mojega tovariša Colina Cargilla so Italijani ujeli ter ustrelili. To sem sporečil v namestu, da se pomaga borbi teh ljudi, ki polagajo svoje upe na Ameriko, Anglijo in Rusijo.

Jugoslovani v severni Afriki

LONDON, 2. decembra. — Ob priliki proslave jugoslovanskega narodnega dneva v Livingstontonu Hallu v Westminsteru, katerega je priredila tamošnja "Jugoslav Society", je podpredsednik vlade, g. dr. Krek v kratkem nagovoru povedal, da se je nahajala med onimi italijanskimi divizijami, katere so Nemci zapustili v puščavi, tudi tržaška divizija.

V tej diviziji je bilo približno 2,000 Jugoslovancev iz onega slovenskega ozemlja, ki je bilo po mirovni pogodbi po pretekli vojni, prepuščeno Italiji. Ko so zavezniki zajeli ta del italijanske vojske, so se vsi Slovenci prostovoljno prijavili v vojaško službo zavezniških armad v Severni Afriki.

URADNICE SVOB. SLOVENCEV

Na letni seji društva Svobodnimiselnih Slovencev, št. 2, SDZ so bile izvoljene sledeče uradnice za leto 1943: Predsednica Nežika Kalan, podpredsednica Vida Shifferer, tajnica Josephine Petric, 9212 Parmalee Ave., blagajničarka Mary Somrak, zapisničarka Josie Močnik, nadzorni odbor: Albina Bradjic, Mary Hočevar, Josephine Razingger, zastopnica za Klub družtev SND Helena Mikus, za konferenco SND Nežika Kalan, za Prosvetni klub SND Mary Somrak, za Jugoslovansko pomožno akcijo Josie Petric in Mary Somrak, za Cankarjevo ustanovo Nežika Kalan.

Obenem je to zavedno društvo, ki vedno podpira kulturne ustanove in akcije v splošno korist, odobrilo, da se daruje sledečim ustanovam: Slov. ameriškemu narodnemu svetu \$50.00, Jug. pomožni akciji \$25.00, Marzeju SND \$5.00, Čitalnici \$3.00, Prosvetni Matici \$6.00 in tiskovnemu fondu Cankarjeve ustanove \$12.00.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varčevalnih znakov!

Na podlagi katerekoli cene

Običaj naše organizacije je nuditi popolno poslugmo na podlagi katerekoli cene. Ničesar važnega se ne izpusti — sleherna poslugma je resničen in pravičen dokaz. Mi ne diktiramo ne cene ne obliko pogreba. To odloči pokojnikova družina. Naša naloga je izvršiti želje družine in nuditi čim bolj popolno postrežbo.

August F. Svetek

POGREBNI ZAVOD
478 E. 152 St. IVanhoa 2016
CLEVELAND, OHIO

PERSONAL

Na razpolago za financiranje nakupa

- avtomobila
- gospodarskih predmetov

Za:

- družinske in hišne potrebščine
- popravilo posestva
- plačilo zavarovalniške premije
- poravnava računov

—To je nekaj tipičnih namenov—

Pridite in povejte nam o vaših potrebah. Ni treba, da bi bili vlagatelj.

The North American Bank Co.
6131 St. Clair Ave. 15601 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio

O
A
N
S

MLADA LJUBEZEN

A. GRDINA
HENDER
—Tračionina pohištra

son 2088
in pogrebni zavod.—

OGLAŠAJTE V —

MOŠKI IN ŽENSKE

of your money in War Bonds.

U. S. Treasury Dept.

ENGLISH SECTION

Job Openings

WINTER DRIVING

ONE RULE

Here's a good rule for every automobile driver to remember. It comes from the Greater Cleveland Safety Council. Always expect every pedestrian to do the unsafe thing. Be ready to stop, and you'll be ready for an emergency.

Transmitter attendants: — \$1440 to \$1800 per year; Columbus, Ohio; must have International Code experience, ability to take at least 15 words per minute, and six months paid experience in radio repair with first class radio or amateur license; must be 4F or 3A with two or three children; no age limits. Apply at Room 4079, New Post Office Building.

Student Dietitians: \$420 per year during training; \$1440 per year for six months following training; \$1800 per year thereafter; Washington, D. C.; must have bachelor or arts or bachelor of science degree with credits in biology, social sciences, chemistry, education, nutrition; no age limits. Apply at Room 4079, New Post Office Building.

Stenographers: \$1440 and \$1620 per year; Cleveland and vicinity; civil service examinations held daily; no age limits.

Junior and Assistant Economists: \$2000 to \$2600 per year; Cleveland; college graduates with major in mathematics or economics; for higher grade, experience in payroll auditing and statistical analysis. Apply at 1635 Union Commerce Building.

Typists: \$1260 and \$1440 per year; Cleveland and vicinity; civil service examinations held daily; no age limits.

Classification Analyst: \$2000 to \$2600 per year; two months' training period in Washington, D. C.; employment in Cleveland; college graduate with credits in public or personnel administration or political science; women preferred; men must be in 4F or 3A with two or more children. Apply at 1635 Union Commerce Building.

Junior Mail Clerk: \$1440 per year; Cleveland; must be high school graduate but not yet classified by Selective Service; men only. Apply at 1635 Union Commerce Building.

Labor Utilization Analyst: \$3800 to \$4600 per year; Cleveland and region; good educational background with experience in government or industry, either engineering or management, which would qualify

them to make breakdowns of jobs in war plants to assist in preparing plant "manning tables"; must be able to review and determine whether skills of workers in war plants are being used at their highest level;

Further information and application blanks are available at Room 4079, New Post Office Building, and Room 1635, Union Commerce Building.

SLACKER

"Slacker" is a pretty serious brand to put on a man because of his attitude toward a war that involves his country. But there is no more serious business than war itself, and if any American citizen who drives a car doesn't do everything expected of him—in terms of the war emergency—he can expect to be branded a "slacker" by others—even his friends. The Greater Cleveland Safety Council says "Slacker" is a terrible name to live down. Being a careful, conservative driver is one way to avoid this ugly inference.

ACCIDENT "REPEATERS"

In nearly every group study that is made of accidents it is found that comparatively few of the people cause most of the trouble—and sustain most of the injuries. They are what is known as "accident repeater"—afflicted with a not incurable malady that is altogether too common. Among the causes that make accident repeaters what they are might be mentioned—faulty attitudes; poor judgment; irresponsibility; fear; and physical ailments. Quite often the cause is purely mental—or a combination of the mind with the physical. Inexperience is also responsible for accident repeaters; that is, lack of training for one's particular job. The Greater Cleveland Safety Council has recently made a study of the causes of accident proneness—and possible cures for these unfortunate persons.

COMES WINTER

By all means get your brakes adjusted before ice and snow make driving dangerous. But that isn't enough, the Greater Cleveland Safety Council warns. Be sure your tires are evenly inflated, or your car will skid no matter how well your brakes are adjusted, because the tires will take hold unevenly. And put on chains if the going is slippery.

The Lovely Bride-to-Be

Will Want

ATTRACTIVE

WEDDING ANNOUNCEMENTS

for her approaching marriage

NEAT SELECTION — IVORY & WHITE
PRICES FAIR — PROMPT SERVICE

EQUALITY

6231 St. Clair Avenue

HEnderson 5311

U. S. Treasury Dept.

Collinwood Newsbox No. 1

By Snoopy

Ring in the New Year with laughter and joy and the old year to be never forgotten by all of us... With the aid of "board of trustees" and the young people who helped me merrymake on New Year's Eve it was possible that I could write this column which, of course, I hope you don't mind... While trying to visit most of our young folk's hit spots, which of course were all jammed with our young people dancing, laughing and wishing each other a Happy New Year brought the thought into my mind that maybe in 1944 this terrible crisis of war will be over and we may be able to celebrate with the boys who are now in Uncle Sam's armed forces... Now I'll give you some details about New Year's Eve: Caught Frank Fende dancing all evening with Elsie Pirnat... Where were your draped-shaped pants Frank, or is that supposed to be a military secret?... Frances Maurich making out pretty good at midnight with the opposite sex... Julie Godic certainly looked very charming with that new dress she wore... I guess Richie did too... "Vampire," keeping her eyes and ears open for some news as well as enjoying herself to heart's content... Congratulations are extended to the Strudel orchestra for doing such a splendid job of playing. Just keep the good work up, boys and you'll be famous some day... Wonder who that sailor boy was that "Jo" Simenc was talking to or Holmes Ave?... Ha, Kovach, how do you feel after all the celebrating you did on New Year's Eve?... Wonder if that corsage worn by Dorothy Kapel came from her boyfriend or did Santa Claus give it to you?... Helen Buck getting all excited the other day when the phone rang. You can't blame her for her sailor boyfriend wired from Great Lakes... Milly Kromer enjoying herself at Twilight Ballroom with her date... Of all the people we ran into, we just couldn't locate "Tattler" and Mickey Cesen anywhere. Where were you two?... Wonder why Zora Valencic, Jean Kranjc and their two girlfriends left "Yankies" so soon?... Marion Kapel spending New Year's Eve at home much to our surprise. What was the trouble, Marion?... Congratulations are extended to Frances Simenc and Josephine Zupancic who received beautiful sparklers during the holidays... Mary Orehovec and Julia Sluga spending part of their evening at Yankovich's and looked very stunning in their beautiful white gowns... Greetings arrived from John Orehovec that army life isn't bad in South Carolina. His address will appear in a later edition... Received word from Mary Simenc that there will be a dance tonight on E. 64th, and she would like to see her many friends attend... Tomorrow, Jan. 10, at St. Paul's on E. 40th all your favorite numbers will be dishd out from 8:00 till 12:00 only, by the well-known and popular "Vadnal Band"... Don't forget to attend both of these affairs for a good time is assured to all who attend... Now, we'll just have to say so-long and will be back with more news about the neighborhood next week...

"Snoopy" '43

Vamp Bits By Vampire

Hello, everybody! I'm trying to start the New Year right by having a longer column if possible. Here are some vamp bits, from the dance at Slovene Workmen's Home on Waterloo on New Year's Eve.

Both lower and upper halls were opened and the upper hall had Kristof and his orchestra and the lower had Strudel's orchestra. Leo Mersek and b. f. Brezic came just before midnight. Why so late?... Richard Skufca and b. f. Harry Okleson were there from the beginning but Rich wasn't dancing as much as usual. Harry danced with a very small girl and he himself is tall... Frances Maurich and her cousin Zella who is from Michigan, thought they would arrive later than usual but to their surprise they were almost the first ones there. Ruth Ogrinc and g.f. Julie Godic dancing every dance. I wonder where they were when 12 o'clock struck?... Frankie Kosec dancing just before 12 but disappeared during the dimming of the lights. Seven boys who usually go around together came in for a while. They were Eddy Gorce, Johnny Bolden, Frank Ivancic, Johnny Zgonc, Ed Bartel, Vic Luzar, Matt Lekan. All of these boys are leaving for the armed forces. As soon as possible I will try to put their camp addresses in the paper, so that you may send them letters... Bob (Bob-o-link) Skufca was dancing a polka and doing very well. Wonder why Snoopy did not come to the dance?... I didn't see Frank Sullen at the dance. Does 65th occupy all of your time?... Tony Cek a newcomer was there. I hope you enjoyed yourself as much as I did?... Dan Zifko, also a newcomer, came but didn't stay very long... Dorothy, sister of Matt Lekan, who is going to the army, was there with her g. f... Frank Chuckayne and some of his boyfriends were seen there... The Ivancic brothers seemed to be enjoying themselves immensely... Most of the crowd stayed till after 12 o'clock to see the old year out and the New Year come in. I think everybody was glad that the lights were dimmed.

On Saturday Jan. 2 the seven boys, who were mentioned above, gave a party at Gorce's tavern. They invited a few girls but by the time they got thru inviting a few girls, all of the girls at Neisner's dime store were there and stayed until the wee hours of the morning. Tony Sustarsic was at Gorce's and he was seen having his hands full for he carried a weiner sandwich in one hand and a banana in the other. He also had a bottle of pop. It was amusing to watch him go thru his routine. Louis and Frank Stopar, Milan and Steve Vosal were enjoying themselves. Joe Samsa wore a bright yellow tie which looked very becoming. Eddy Gorce played the accordion and Joe Ivancic played an electric guitar. They didn't play very long for they too were interested in dancing. Johnny Zgonc tried to smile while his picture was taken. I think everybody enjoyed themselves, and want to wish all these boys the best of luck and hope to see them soon.

This closes my column for the week and in the future I will try to write something on the humorous side.

Buy U.S. War Bonds

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue
Henderson 5311-5312

PVT. FRANK JELENIC

Pvt. Frank O. Jelenic, son of Mr. and Mrs. Frank Jelenic, 19413 Keweenaw Ave., joined Uncle Sam's Army on November 30th.

He thanks his many friends who visited him on the eve of his departure, and those who presented him with gifts.

His friends may write to him at this address: Pvt. F. Jelenic, 1144 Technical School Squadron, (Sp.) T. S. No. Flight N, A.A.F.T.T.C., Basic Training Center (No. 4), Miami Beach, Fla.

BABY YOUR BUGGY

About half of all the motor trucks in the world are located in the United States. The mobility of our defense system, the food supply of the nation, and the flow of raw materials and manufactured products are geared to the safe operation of our motor trucks. It should be crystal clear to everybody, the Greater Cleveland Safety Council states, that it is a patriotic obligation on the part of every driver to "baby his buggy" in every way—to conserve tires, to keep all parts well lubricated and in good repair, and to drive safely at all times.

HOME SAFETY

A woman's place is in the home—or at least many men claim to think so. Safety's place is in the home, too. At least it should be, because Greater Cleveland Safety Council figures show that 31,500 Americans were killed by accidents in their homes last year. Housewives and mothers—you are the rulers of the homes. That's your domain. You are the greatest influence in your family life and your children's training. Make sure your home is safe. See that your children are taught the safe way. Your family's happiness and prosperity depend largely on you.

Ice "Ain't So Hot"

Babe Susie Mapes is unimpressed with her first set of ice skates. Her mother is the former Evelyn Chandler, Ice Follies star. Here we see Mr. and Mrs. Bruce Mapes putting on Susie's skates.

ENGLISH SECTION

FOR VICTORY—Buy
U. S. War Bonds & Stamps

JANUARY 9, 1943.

ENLIST NOW

Are you one of those people who think accidents always happen to the other fellow? Well, just take a minute to check over in your mind the people you know. How many of them have had an accident in their families. How many had a child hurt or killed by an automobile? How many were laid up in a hospital for weeks after a fall down stairs? More than you thought, aren't there? Well, those people who had accidents were not much different from anybody else. Their lives probably were as normal as yours. But they had an accident. And it can happen to you, too, the Greater Cleveland Safety Council points out. You know, it's more than ever important right now to realize that no one is immune to accidents. Right now the United States is throwing all its resources into a huge War program. It needs every man, every bit of money and materials, every minute of time. Accidents are wasting these resources. You can help by being more careful. Safety is a personal responsibility—your responsibility. Enlist now and stop accidents!

Grotto Circus

It will soon be circus time again in Cleveland. Once more the Grotto Circus will move in to our town for its fourteenth annual mid-winter fortnight of fun and frolic.

January 10th the big circus train unloads and the big top sets up in the Cleveland Arena in time for the grand opening Sunday evening. Each day through January 24, with the exception of the two Saturdays, there will be matinee and evening performances in this fourteenth annual Grotto Circus.

Tickets for the circus are now on sale at the Cleveland Arena and at Bond's. Prices for evening performances and Sunday matinees are: Reserved seats \$2.20, \$1.85, \$1.35 and 95c with general admission 55c. Other matinees, reserved seats \$1.50, \$1.00, 75c and general admission 55c. There will be no Saturday performances.

LOYALITE OFFICERS

Newly elected officers for Loyalty Lodge for the year 1943 are as follows: Marty Paul, president; Dorothy Rossa, vice-president; Frank Gregoric, financial sec'y, and Louise Zupin, recording sec'y. Lodge meetings will be held every third Sunday of the month at the Slovenian Home, 15810 Holmes Avenue at 2:00 p. m.

PUBLIC SIGHTS

By the "Sightseers"

Now that 1943 has made its appearance into the world, we would like to know if our article could make its appearance in the "Enako."

In spite of the fact that there were dances New Year's Eve on Holmes Ave. and St. Clair a great crowd gathered at Slovene Workmen's Home on Waterloo Rd. and from the looks of this large crowd they were having a very happy time.

Tony Kristoff's orchestra entertaining part of the merry-makers in the upper hall and Al Strudel and his boys doing a grand job in the lower hall... We were honored to have a few boys from the armed forces with us. They were: George Skolar and Lud Smerdel from the army; Frank Medved and Jim Braddock from the navy.

Public sights of the evening were: Lill Strazisar minus a pair of shoes to relax her feet and suddenly finding them on the bandstand... Steve Valencic taking over Al Strudel's accordion while Al paused and refreshed... Tony Lovesin seemed to be getting along fine without Marion... Joe Preskar seemed to be enjoying himself at the stroke of twelve—who wasn't?... Sylvia Smerke having a good time with Eddie Budnar... Al Markic in extreme fatigue after a hilarious night... Why was Pete Kotoric only anxious to wish the girls a Happy New Year?... Vi Mihalich and Josie —, keeping all of the boys from Euclid busy... Alice Somrak putting on lipstick just before 12:00. Why Al?... Irene Mack missing a swell time... Stan Kucher asking a certain girl to go steady with him. So soon, Stan?... Ed Mervar reminiscing with Lill... "Okie" getting two kisses for the price of one, on his collar and in person. Who washed your collar "Okie"?... Milan Modic keeping Jennie — occupied... Jarko Valencic not letting us know what a wonderful dancer he is... "Vic" Dodick and Shirley Nank going to town... "Snoopy" conspicuous by her absence. Where were you?... Betty Perusek coming all the way from Willowick to be with us. Thanks, Betty!

Due to lack of space your reporters will have to end now, so until next week, goodbye!

CLEAR THE DECKS

When a battleship is stripped for action it means that everything that could possibly get in the way during a naval battle has been stowed away. Can you imagine a captain stumbling over a sailor's shoes, left on a companionway? In our homes, during war-time, good house-keeping is more necessary than ever, the Greater Cleveland Safety Council reminds us. A package left on the stairs can keep a war worker off the job just as effectively as an accident at work. Let's stop this source of accidents by keeping the hallways clear.

10% SAVED
NOW OR 100%
TAKEN BY THE
AXIS LATER!

BUY WAR BONDS

Invite to Napredne Slovenke Dance, Tonight at SND

This is to inform all dance lovers that ladies' lodge Napredne Slovenke, No. 137 SNPJ, are sponsoring a dance tonight, January 9th at 8 p. m. at the Slovene Nat'l Home on St. Clair Ave. Popular Johnny Pecon's orchestra will provide the music. In the bar and kitchen will be the usual refreshments and the well-liked "potica." We assure you all of a good time.

A. Simic, sec'y

National Anthem Day

Francis Scott Key-National Anthem Day will be observed by Clevelanders Monday, January 11 with appropriate ceremonies being planned by members of the Cuyahoga County Bar Association, it was announced today, by Fred W. Zimmerman, president.

Next Monday marks the centennial anniversary of the death of the poet, scholar, lawyer, public official, churchman and member of a distinguished family who wrote "The Star Spangled Banner."

Mayor Frank J. Lausche has proclaimed January 11 as Francis Scott Key-National Anthem Day, and retail stores in downtown Cleveland have agreed to cooperate with the Cuyahoga County Bar Association in the observance of the Key anniversary.

On Sunday afternoon, January 10, from 4-4:30 p. m. members of the association will present a radio playlet over Station WHK depicting the scenes which inspired Francis Scott Key to write his immortal hymn on Sept. 14, 1814. The skit will be presented on Monday, January 11 at 1:40 p. m. over Radio Station WBOE for the benefit of the Cleveland Public School children.

Monday noon, ceremonies are scheduled at the Public Square Service Recreation Center. A color guard representing each branch of the armed forces, a drum and bugle corps, and a band comprised of representatives of the American Legion and the various Veterans' Organizations will be gathered for the occasion by Chester J. Koch, secretary of Cleveland's Patriotic Organizations Committee.

BABY'S COVERS

Mothers—here's a timely word of warning from the Greater Cleveland Safety Council: Cool nights mean heavier covers on the baby's crib. Make sure the blankets are fastened so that they can't work over the baby's head and cause suffocation. The Council's figures show that this is the time of the year when such accidents start to happen. A little caution will prevent them.

Army & Navy News

Last Saturday Tony Mramor, son of Mr. and Mrs. Mramor of 1523 E. 173 St. returned to camp after a short furlough. His sister is also serving our country as a nurse somewhere in Australia.

Home on furlough this past week was John Tavcar, son of Mr. and Mrs. John Tavcar. He is stationed in California with the Navy.

Albert Miklavcic, son of Mr. and Mrs. John Miklavcic of 252 Eddy Rd., was home this past week from Georgia.

Friends of Joe and William Valencic who before entering our armed forces resided in Madison, Ohio, can write to them to the following addresses: S/Sgt. Joe Valencic 35027531, 12th Fighter Sqdn. A.P.O. 932 c/o Postmaster San Francisco, California. Cpl. William Valencic, Co. B 819 T. D. Bn. Camp Bowie, Texas. They are the sons of Mr. and Mrs. Valencic.

Friends of Sgt. Anthony J. Drenik are asked to write to him using his new address Co. "C" 4th Armored Maint. Bn. A.P.O. 254 c/o Postmaster Los Angeles, California. U. S. Army.

Edward William Bradac son of Mrs. Katherine Bradac of 7013 Hecker Avenue left Thursday for Great Lakes, Illinois, Training Station. He volunteered for the Navy.

Transferred from Camp Lee, Va. Lt. Michael Lah is now in Wilmington, Delaware. His address is: Lt. Michael Lah, Office of Quartermaster, New Castle Army Air Base, Wilmington, Delaware.

Donald H. Robinson, son-in-law of Mr. and Mrs. Gasper Bashel, of 18913 Cherokee left Wednesday for the Air Corps.

Greetings are sent from Pvt. Fred Gole son of Mrs. Auguste Gole of 6218 Glass Ave. His address is: Co. A. 393 Inf., U. S. Army, A.P.O. 99 No. 35524072, Camp Van Dorn, Miss.

GLASS

With the tire situation as it is, anyone who deliberately breaks glass in streets, on highways, in alleys or anywhere else where cars must travel is not only guilty of sabotaging vital war materials but may cause severe injury to the occupants of the vehicle should a tire blow out. The Greater Cleveland Safety Council suggests we not only desist from throwing glass ourselves, but bring to task anyone we might see doing it.

Yes, We Have More New Slovenian Records

Your Favorites from the Opera on Victor-Red Seal and Columbia Records at

MERVAR'S

6919 St. Clair Ave. — EN. 3628

BUKOVNIK'S

Photographic Studio

752 EAST 185th ST.

KEmore 1166

Beros Studio

6116 ST. CLAIR AVE.

—Tel.: EN. 0670—

Open Sundays—11-4 p. m.

"NAPREDNE SLOVENKE"

No. 137 SNPJ

DANCE

Slovene Nat'l Home, St. Clair Ave.

SATURDAY, JAN. 9, 1943

Music by John Pecon's Orchestra